

**Posudek na diplomovou práci Alexandry Sedmihradské na téma:
„Program pro rozvíjení asertivních dovedností u adolescentů“**

Autorka volí téma zajímavé a aktuální nejen pro období adolescence. Co podmiňuje, že si nás lidé váží, že jsme jimi přijímáni, že nás respektují? Kvalifikace, odborné znalosti, osobnostní rysy, výsledky studia, ba dokonce i celková vnější upravenost a vzhled jsou jistě důležitými předpoklady sociálního úspěchu. Ovšem bez dovedností komunikačních, bez zvládnutí účinných taktik a strategií jednání v interpersonálních vztazích může člověk, vynikající přímo encyklopedickým vzděláním, i v běžných životních situacích sociálně selhat. Kromě výše uvedeného je význam sociální způsobilosti mladých lidí zdůrazněn i v současných školských dokumentech. To vše, kromě jiného, patří k východiskům i důvodům, proč se autorka rozhodla pro zvolené téma.

Jako celek má diplomová práce teoreticko-metodický charakter. Jejím hlavním přínosem je koncipování vlastního programu pro rozvíjení asertivních dovedností u adolescentů v rámci studia na střední škole. Autorka vychází z potřeb praxe střední školy, kdy tato tematika je součástí učiva předmětu „Psychologie“ (v rámci „Základů společenských věd“), asertivita pak tvoří oficiální součást maturitních zkoušek. Autorka částečně program i ověřovala ve výuce. Zajímavé by bylo sdělit v rámci závěrečné rozpravy zkušenosti a náměty autorky pro případné zkvalitnění projektu pro použití v praxi. Které pasáže se autorce osvědčily a které by doplnila o další cvičení či sociální hry?

A. Sedmihradská se hned v úvodních kapitolách zamýšlí nad pojetím asertivity – zda ji lze chápat jako součást sociálních dovedností nebo spíše ve vztahu k dimenzím osobnosti. Proč se autorka rozhodla k začlenění asertivity do systému sociálních dovedností? Je zařazování asertivity na škálu pasivita – agresivita neoptimálnější, jaké jsou limity tohoto teoretického východiska? Proč se domnívá autorka, že je důležité seznámení adolescentů i s asertivními dovednostmi? Jaké souvislosti autorka nachází s vývojovou specifikou tohoto období (kap. 2)? Která z psychologických teorií je autorce pro výklad asertivity nejbližší a proč? V jakém smyslu si autorka vysvětluje výrok, že „asertivita je ve své podstatě individualistická“ – lze to chápat pozitivně i negativně? Jaký vidí autorka vztah mezi právy a povinnostmi (jsou zastánci asertivity, kteří uvádějí, že povinnosti v asertivním jednání neexistují)?

Celkově lze diplomovou práci hodnotit jako solidní. Svůj cíl – přispět jako metodická pomůcka k výuce sociálních dovedností na střední škole – splnila. Autorka se zabývá kromě jiného v textu i didaktickými aspekty výcviku a specifikuje dle vlastní úvahy důležité oblasti asertivních dovedností. Pozornost by bylo do budoucna potřeba věnovat i reflexi a sebereflexi. Ta je významnou, a mnohdy bohužel opomíjenou součástí při realizaci výcviků. Bylo by jistě možné v rámci závěrečné rozpravy diskutovat o jednotlivých hrách a navržených cvičeních. Jak by například postupovala autorka při rozboru kresby na téma „Jak vypadá hněv“ (s. 98), co by i z hlediska didaktického považovala při realizaci v praxi za důležité?

Závěr:

Předložený text splňuje po obsahové i formální stránce požadavky, kladené na diplomové práce. Proto ji doporučuji k obhajobě. Celkově ji hodnotím klasifikací **velmi dobře až výborně**. Předpokládám, že se autorka z hlediska odborného fundovaně vyjádří k otázkám a námětům, které jsou v posudku uvedeny.

Praha 20.8. 2006

Doc. PhDr. Alena Vališová, CSc.
(vedoucí diplomové práce)